

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024
ΕΡΕΥΝΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ
Αποτελέσματα για την Κύπρο

Λευκωσία - Κύπρος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Σύνοψη	3
2. Προσφορά δανείων	5
2.1. Κριτήρια χορήγησης δανείων	5
2.1.1. Κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις	5
2.1.2. Κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά	6
2.1.3. Κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά	7
2.1.4. Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο	7
2.2. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων	8
2.2.1. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις	8
2.2.2. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά	9
2.2.3. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά	10
2.3. Απορριφθείσες αιτήσεις	11
3. Ζήτηση δανείων	12
3.1. Ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις	12
3.2. Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια	13
3.3. Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια	14
3.4. Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο	14
4. Σημειώσεις	15

1. Σύνοψη

Τα αποτελέσματα της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ) Ιουλίου 2024 (Έρευνα)¹ καταγράφουν, μεταξύ άλλων, τις μεταβολές στα κριτήρια χορήγησης και στη ζήτηση δανείων που σημειώθηκαν στην Κύπρο το δεύτερο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2024. Παρουσιάζουν επίσης τις αντίστοιχες μεταβολές που αναμένονται να σημειωθούν το τρίτο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2024. Τονίζεται ότι, τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις και προσδοκίες των συμμετεχουσών στην Έρευνα τραπεζών και δεν αντικατοπτρίζουν όποιες αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) (βλ. Σημειώσεις).

Σύνοψη αποτελεσμάτων ΕΤΧ, Ιούλιος 2024	Κύπρος	
	2 ^ο τρίμηνο 2024	3 ^ο τρίμηνο 2024 (προσδοκίες)
Προσφορά δανείων		
Κριτήρια χορήγησης δανείων		
Επιχειρήσεις	Αυστηρότερα	Αμετάβλητα
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά δάνεια	Αμετάβλητα	Αμετάβλητα
- Καταναλωτικά και λοιπά δάνεια	Αμετάβλητα	Αμετάβλητα
Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση δανείων		
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητοι	*
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά δάνεια	Χαλαρότεροι	*
- Καταναλωτικά και λοιπά δάνεια	Αμετάβλητοι	*
Ζήτηση δανείων		
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητη	Αμετάβλητη
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά δάνεια	Μείωση	Αμετάβλητη
- Καταναλωτικά και λοιπά δάνεια	Μείωση	Μείωση

* Η έρευνα δεν περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τις αναμενόμενες αλλαγές στους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης δανείων.

Πηγή: ΚΤΚ

¹ Η παρούσα ΕΤΧ διεξήχθη κατά την περίοδο 10 – 25 Ιουνίου 2024. Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων για την Κύπρο χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Περαιτέρω πληροφορίες παρουσιάζονται στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω έρευνας [εδώ](#).

Στα γραφήματα της παρούσας έκθεσης, στις περιπτώσεις που δεν διακρίνονται συγκεκριμένες γραμμές ή ράβδοι στα διαγράμματα, ο δείκτης διάχυσης βρίσκεται στο 0 για το συγκεκριμένο τρίμηνο και μπορεί να υποδηλοί ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αντίστοιχης έρευνας για τη ζώνη του ευρώ είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Από πλευράς προσφοράς δανείων, τα κριτήρια χορήγησης δανείων² προς επιχειρήσεις **αυστηροποιήθηκαν περαιτέρω κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024** σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο λόγω της μειωμένης ανοχής των τραπεζών στον κίνδυνο, όπως καταγράφεται στην Έρευνα. Αντίθετα, **τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά, τόσο για στεγαστικά δάνεια όσο και για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια, παρέμειναν αμετάβλητα** το δεύτερο τρίμηνο του 2024, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά είχαν ουδέτερο αντίκτυπο κατά το υπό αναφορά τρίμηνο.

Όσον αφορά τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης νέων δανείων, τα αποτελέσματα της Έρευνας φαίνεται να αντανakλούν εν μέρει την κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής κατά την περίοδο αναφοράς. Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, **οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων δανείων ή πιστωτικών ορίων³ προς επιχειρήσεις παρέμειναν αμετάβλητοι** μετά από επτά συνεχόμενα τρίμηνα αυστηροποιήσεων. Σύμφωνα με την Έρευνα, αυτοί παρέμειναν στο σύνολο τους σταθεροί αν και καταγράφηκε μείωση στα επιτόκια για νέα επιχειρηματικά δάνεια και στο περιθώριο των τραπεζών για τα συνήθη νέα επιχειρηματικά δάνεια, και παρά τον αυξημένο ανταγωνισμό από άλλα τραπεζικά ιδρύματα και τη μείωση στην αντίληψη κινδύνου σε σχέση με τη γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, **οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων στεγαστικών δανείων έγιναν χαλαρότεροι** σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, και για πρώτη φορά από το πρώτο τρίμηνο του 2018, λόγω πιέσεων από τον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε μείωση στα επιτόκια για τα νέα στεγαστικά δάνεια και στο περιθώριο των τραπεζών για τα συνήθη νέα στεγαστικά δάνεια. Αντίθετα, **οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά, παρέμειναν αμετάβλητοι** αν και, σύμφωνα με την Έρευνα, καταγράφηκε μείωση των επιτοκίων των εν λόγω δανείων.

Όσον αφορά τη **ζήτηση δανείων, η καθαρή ζήτηση από επιχειρήσεις παρέμεινε αμετάβλητη** κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο ενώ **η αντίστοιχη ζήτηση από νοικοκυριά μειώθηκε περαιτέρω, τόσο για στεγαστικά όσο και για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια**. Όσον αφορά τη ζήτηση επιχειρηματικών δανείων, η αρνητική επίδραση του γενικού επιπέδου των επιτοκίων και οι μειωμένες ανάγκες χρηματοδότησης συγχωνεύσεων/εξαγορών και αναδιαρθρώσεων επιχειρήσεων αντισταθμίστηκαν, σύμφωνα με την Έρευνα, από την αύξηση στις χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων τόσο για πάγιες επενδύσεις όσο και για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, η μείωση της καθαρής ζήτησης για στεγαστικά δάνεια αποδίδεται από τις τράπεζες στο αυξημένο επίπεδο των επιτοκίων και στη χαμηλή εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Αντίστοιχα, η μείωση της καθαρής ζήτησης για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια επίσης αποδίδεται στα αυξημένα επιτόκια και στη χαμηλή εμπιστοσύνη των καταναλωτών, καθώς και στη μείωση των δαπανών για αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

Σύμφωνα με τις *προσδοκίες των τραπεζών* για **το τρίτο τρίμηνο του 2024, τα κριτήρια χορήγησης δανείων τόσο προς επιχειρήσεις όσο και προς νοικοκυριά αναμένονται να παραμείνουν αμετάβλητα** σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Παράλληλα, σταθερή αναμένεται να παραμείνει και **η καθαρή ζήτηση δανείων από επιχειρήσεις και στεγαστικών δανείων από νοικοκυριά**, ενώ αναμένεται **μείωση στην καθαρή ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά**.

² Τα κριτήρια χορήγησης δανείων αποτελούν τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές ή τα κριτήρια μιας τράπεζας για την έγκριση δανείου. Τόσο τα νέα δάνεια όσο και η αναχρηματοδότηση δανείων, δηλαδή η παράταση στη διάρκεια ενός δανείου ή η αύξηση του ποσού του δανείου, λαμβάνονται υπόψη. Θεσπίζονται πριν από την έναρξη της διαπραγματεύσεως για τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείου και πριν από την απόφαση για έγκριση/απόρριψη του δανείου. Καθορίζουν τους τύπους των δανείων που η τράπεζα θεωρεί επιθυμητούς ή μη, τις προτεραιότητες από γεωγραφική ή τομεακή άποψη, τις εξασφαλίσεις που θεωρούνται αποδεκτές ή μη, κτλ. Τα κριτήρια χορήγησης δανείων προσδιορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη βάσει των οποίων μπορεί να ληφθεί ένα δάνειο.

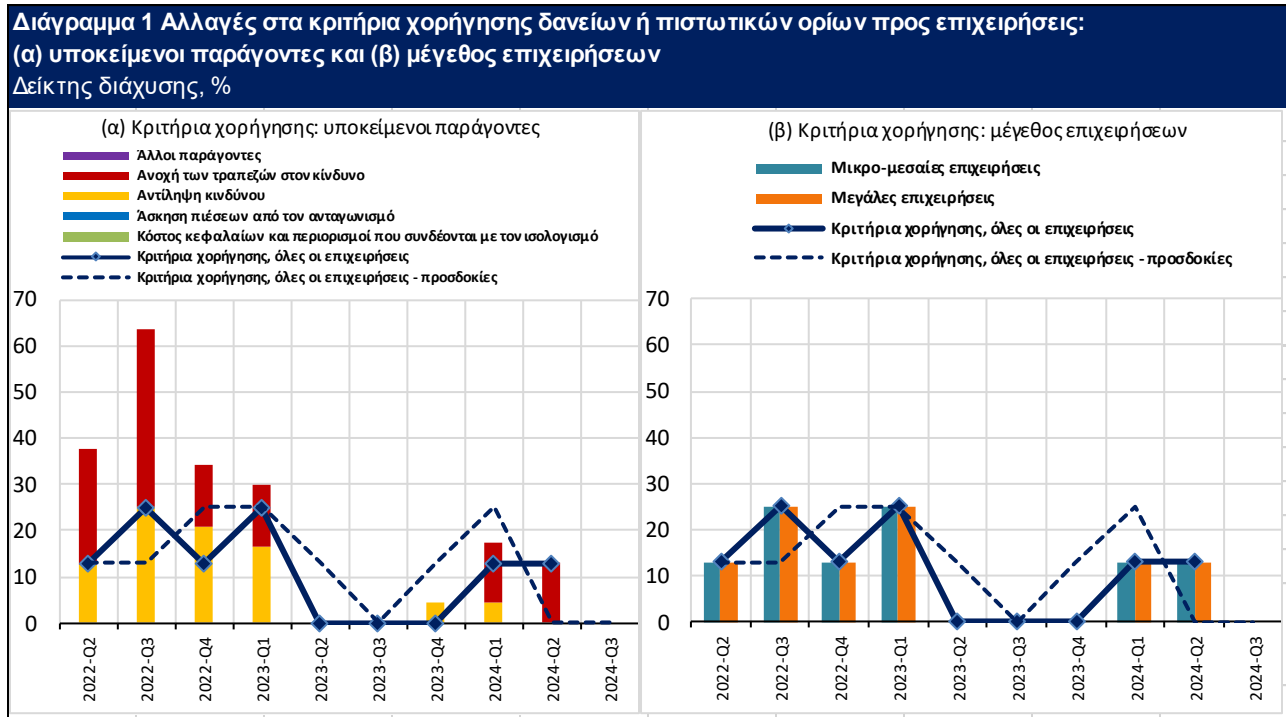
³ Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων αφορούν τις προϋποθέσεις ενός δανείου (νέο δάνειο ή αναχρηματοδότηση δανείου) το οποίο η τράπεζα είναι πρόθυμη να χορηγήσει, δηλαδή τους όρους και προϋποθέσεις του δανείου που στην ουσία έχει εγκριθεί, όπως ορίζονται στη δανειακή σύμβαση μεταξύ της τράπεζας (δανειστή) και του δανειολήπτη. Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη και μπορεί να μεταβάλλονται παράλληλα με τα κριτήρια χορήγησης δανείων ή ανεξάρτητα από αυτά.

2. Προσφορά δανείων

2.1. Κριτήρια χορήγησης δανείων

2.1.1. Κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις⁴

Τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις στην Κύπρο έγιναν αυστηρότερα κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, εξέλιξη αντίθετη με τις προσδοκίες για αμετάβλητα κριτήρια που είχαν διατυπωθεί από τις τράπεζες στην Έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Σύμφωνα με την Έρευνα, τα αυστηρότερα κριτήρια χορήγησης επιχειρηματικών δανείων ήταν αποτέλεσμα της μειωμένης ανοχής των τραπεζών στον κίνδυνο (βλ. **Διάγραμμα 1(α)**). Τα κριτήρια χορήγησης δανείων έγιναν αυστηρότερα τόσο για δάνεια προς μικρομεσαίες όσο και για δάνεια προς μεγάλες επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 1(β)**).

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας" των τραπεζών.

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από χρηματοδότηση μέσω της αγοράς".

"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες/φερεγγυότητα δανειολήπτη" και "Κίνδυνος όσον αφορά τις ζητούμενες εξασφαλίσεις".

Οι **"Άλλοι παράγοντες"** αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

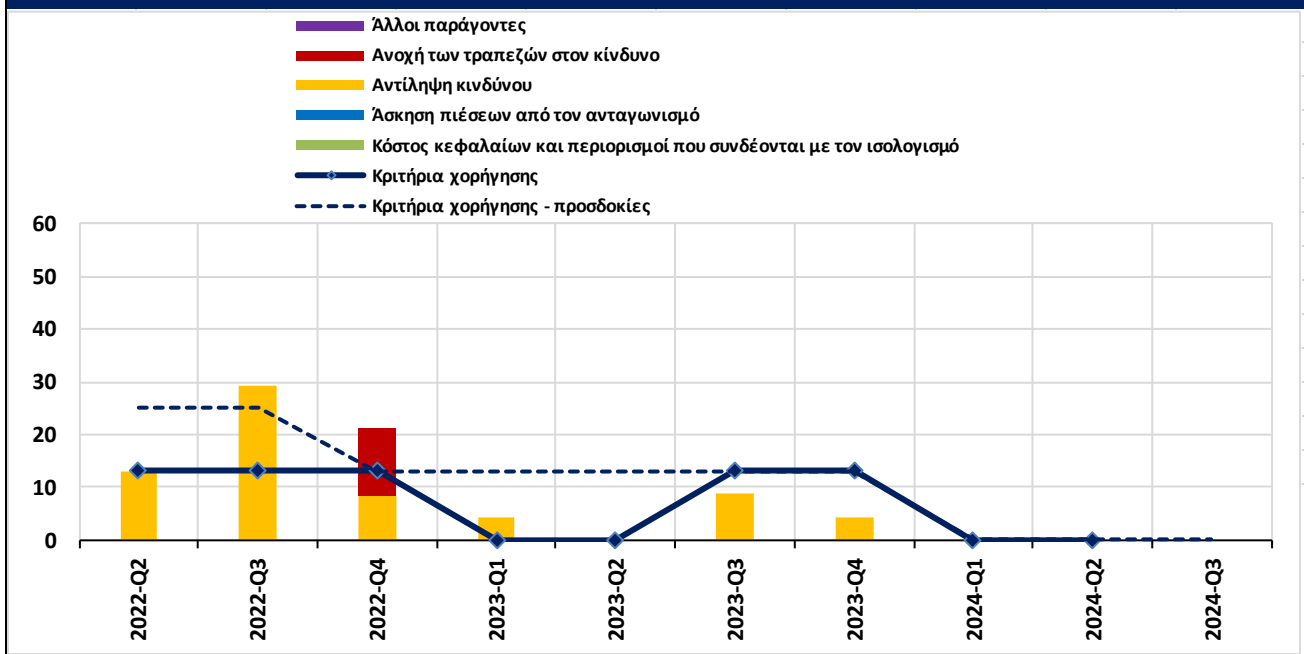
⁴ Ο όρος «επιχειρήσεις» αναφέρεται σε μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

2.1.2. Κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, τα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά παρέμειναν αμετάβλητα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, όπως αναμενόταν με βάση τις προσδοκίες των τραπεζών που είχαν διατυπωθεί στην Έρευνα του Απριλίου 2024. Όπως και το προηγούμενο τρίμηνο, όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν τα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων είχαν ουδέτερο αντίκτυπο (βλ. Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλώνει αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλώνει χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Κανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας" των τραπεζών (οι αναλυτικοί επιμέρους παράγοντες προστέθηκαν τον Απρίλιο 2022).

"**Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

"**Αντίληψη κινδύνου**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Προοπτικές για την αγορά κατοικίας, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εξελίξεων στις τιμές κατοικίας" και "Φερεγγυότητα δανειολήπτη".

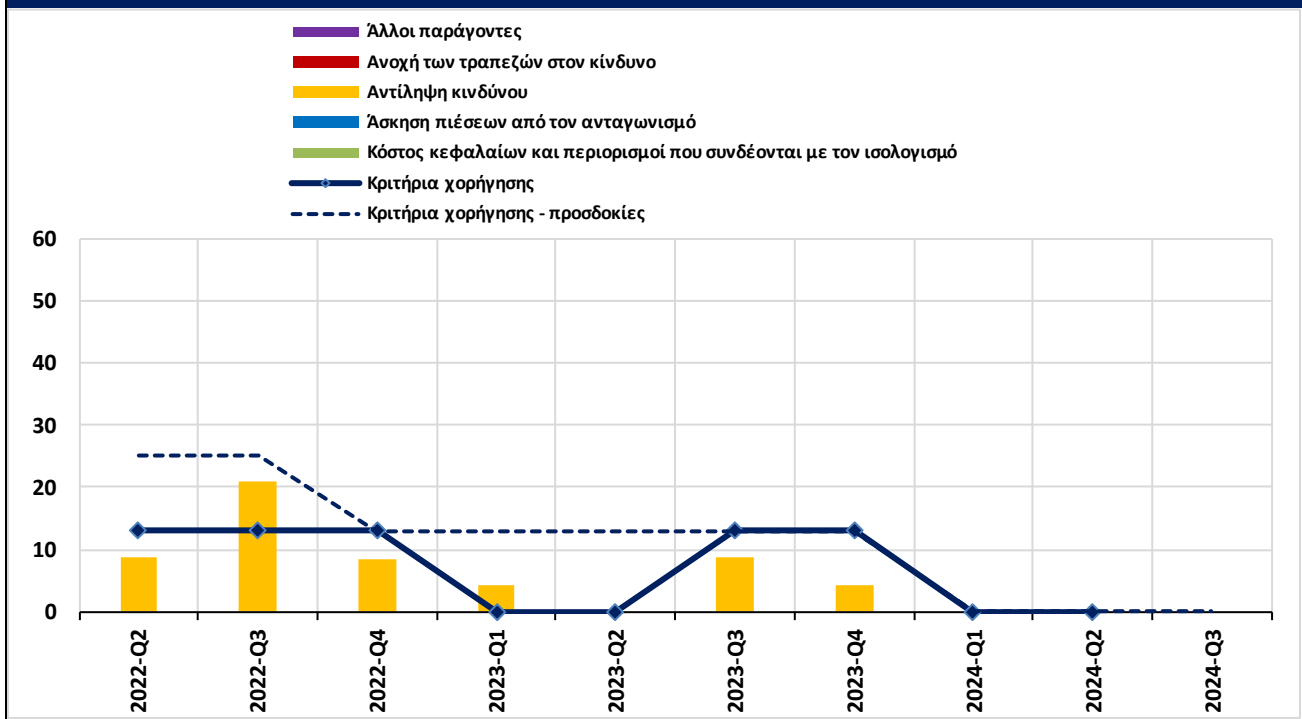
Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

2.1.3. Κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά

Τα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024 παρέμειναν αμετάβλητα για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο, όπως αναμενόταν με βάση και τις προσδοκίες των τραπεζών. Όπως και για τα στεγαστικά δάνεια, όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν τα κριτήρια χορήγησης και αυτής της κατηγορίας δανείων προς νοικοκυριά, συνέχισαν να έχουν ουδέτερο αντίκτυπο (βλ. **Διάγραμμα 3**).

Διάγραμμα 3 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας" των τραπεζών (οι αναλυτικοί επιμέρους παράγοντες προστέθηκαν τον Απρίλιο 2022).

"**Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

"**Αντίληψη κινδύνου**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Φερεγγυότητα καταναλωτών" και "Κίνδυνος όσον αφορά τη ζητούμενη ασφάλεια".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

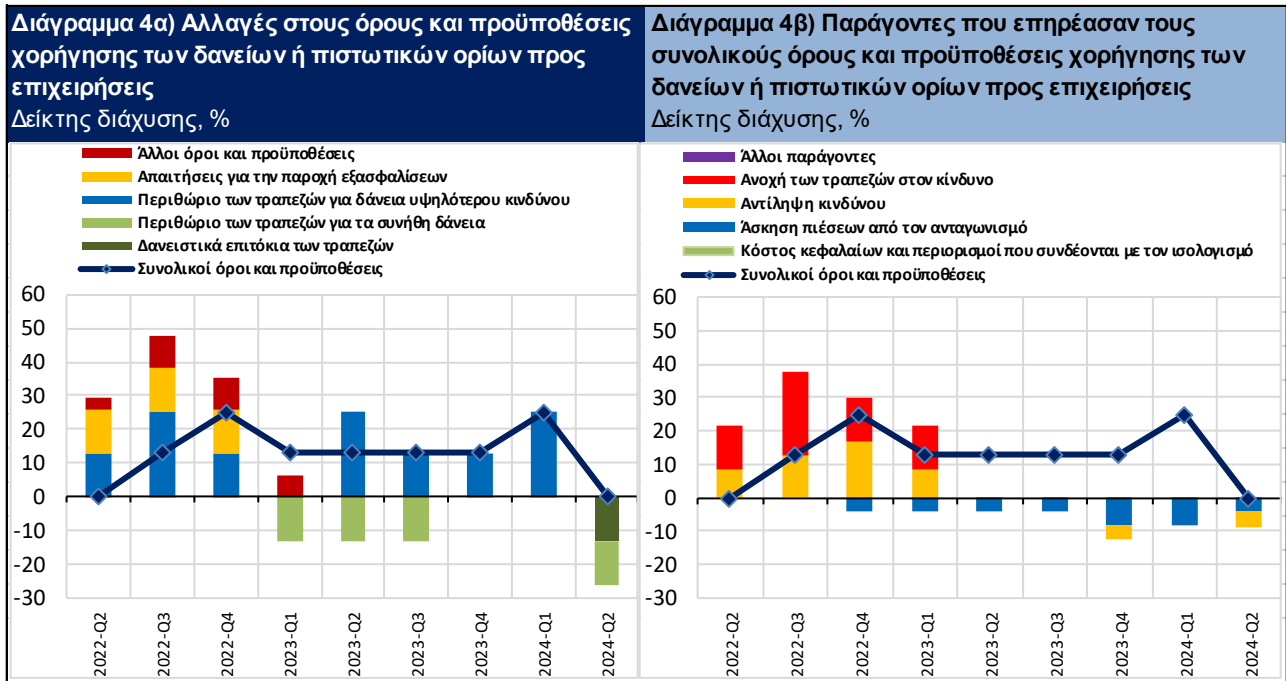
2.1.4. Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το τρίτο τρίμηνο του 2024, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο αναμένεται να παραμείνουν αμετάβλητα, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, τόσο για τα δάνεια προς επιχειρήσεις όσο και για όλες τις κατηγορίες δανείων προς νοικοκυριά (βλ. **Διαγράμματα 1-3**).

2.2. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων

2.2.1. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, **οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων επιχειρηματικών δανείων** (δηλαδή οι όροι και προϋποθέσεις του δανείου που συμφωνούνται κατά τη σύναψη της δανειακής σύμβασης) **παρέμειναν αμετάβλητοι** μετά από επτά τρίμηνα συνεχόμενων αυστηροποιήσεων. Σύμφωνα με την Έρευνα, αυτοί παρέμειναν στο σύνολο τους αμετάβλητοι αν και καταγράφηκε μείωση στα επιτόκια για νέα επιχειρηματικά δάνεια και στο περιθώριο των τραπεζών για τα συνήθη νέα επιχειρηματικά δάνεια (βλ. **Διάγραμμα 4(α)**), και παρά τον αυξημένο ανταγωνισμό από άλλα τραπεζικά ιδρύματα και τη μείωση στην αντίληψη κινδύνου σε σχέση με τη γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές (βλ. **Διάγραμμα 4(β)**).

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

4α) Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς (αύξηση περιθωρίου = αυστηροποίηση, μείωση περιθωρίου = χαλάρωση).

«**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων", "Μέγεθος δανείου ή πιστωτικού ορίου", "Ρήτρες δανείων" και "Διάρκεια".

Σημειώνεται ότι, η επίμερους κατηγορία "Δανειστικά επιτόκια των τραπεζών" προστέθηκε τον Απρίλιο 2024.

4β) «**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας".

«**Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από χρηματοδότηση μέσω της αγοράς".

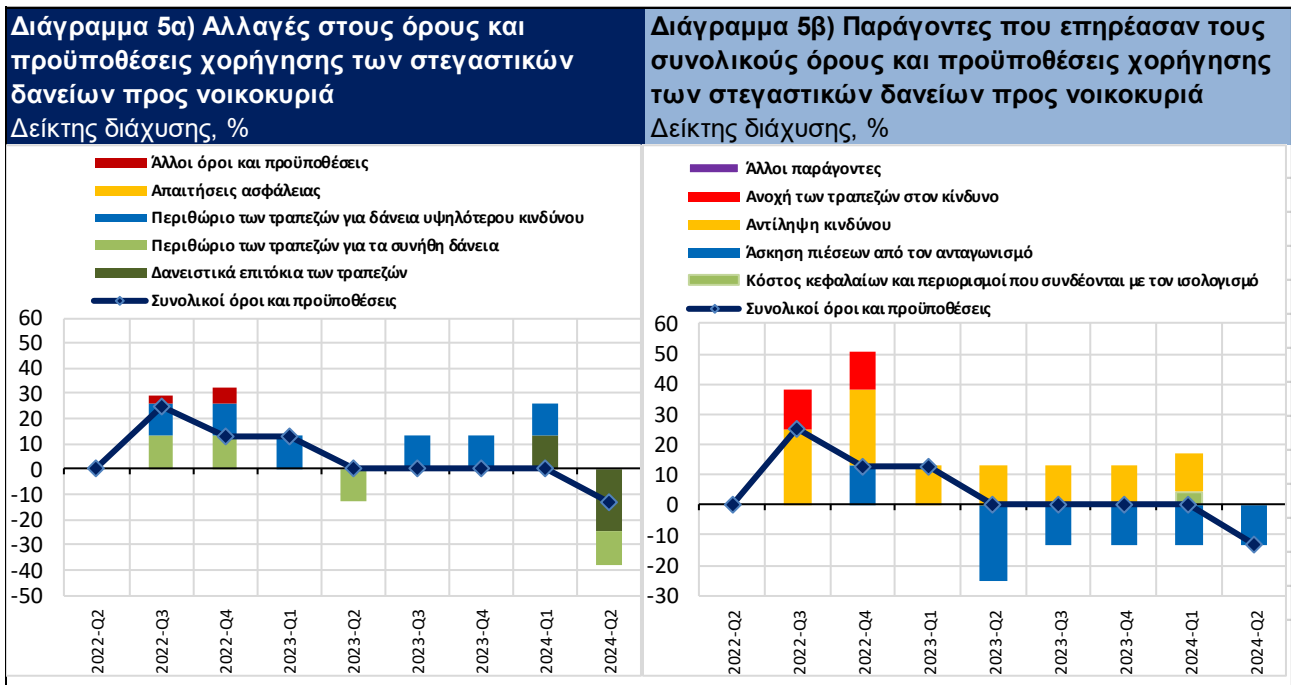
«**Αντίληψη κινδύνου**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες/φερεγγυότητα δανειολήπτη" και "Κίνδυνος όσον αφορά τις ζητούμενες εξασφαλίσεις".

Οι «**Άλλοι παράγοντες**» αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

2.2.2. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων στεγαστικών δανείων έγιναν χαλαρότεροι σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, για πρώτη φορά από το πρώτο τρίμηνο του 2018. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε μείωση στα επιτόκια για τα νέα στεγαστικά δάνεια και στο περιθώριο των τραπεζών για τα συνήθη νέα στεγαστικά δάνεια (βλ. Διάγραμμα 5(α)).

Σύμφωνα με την Έρευνα, η χαλάρωση των συνολικών όρων και προϋποθέσεων χορήγησης νέων στεγαστικών δανείων οφείλεται στη συνέχιση άσκησης πιέσεων από τον ανταγωνισμό. Σημειώνεται ότι η αντίληψη κινδύνου από τις τράπεζες παρουσιάζεται ουδέτερη έπειτα από επτά συνεχόμενα τρίμηνα κατά τα οποία καταγραφόταν αυξημένη (βλ. Διάγραμμα 5(β)).

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνσή, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

5α) Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς (αύξηση περιθωρίου = αυστηροποίηση, μείωση περιθωρίου = χαλάρωση).

«**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων: "Λόγος δανείου προς αξία ακινήτου", "Άλλοι περιορισμοί όσον αφορά το μέγεθος του δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Σημειώνεται ότι, η επιμέρους κατηγορία "Δανειστικά επιτόκια των τραπεζών" προστέθηκε τον Απρίλιο 2024.

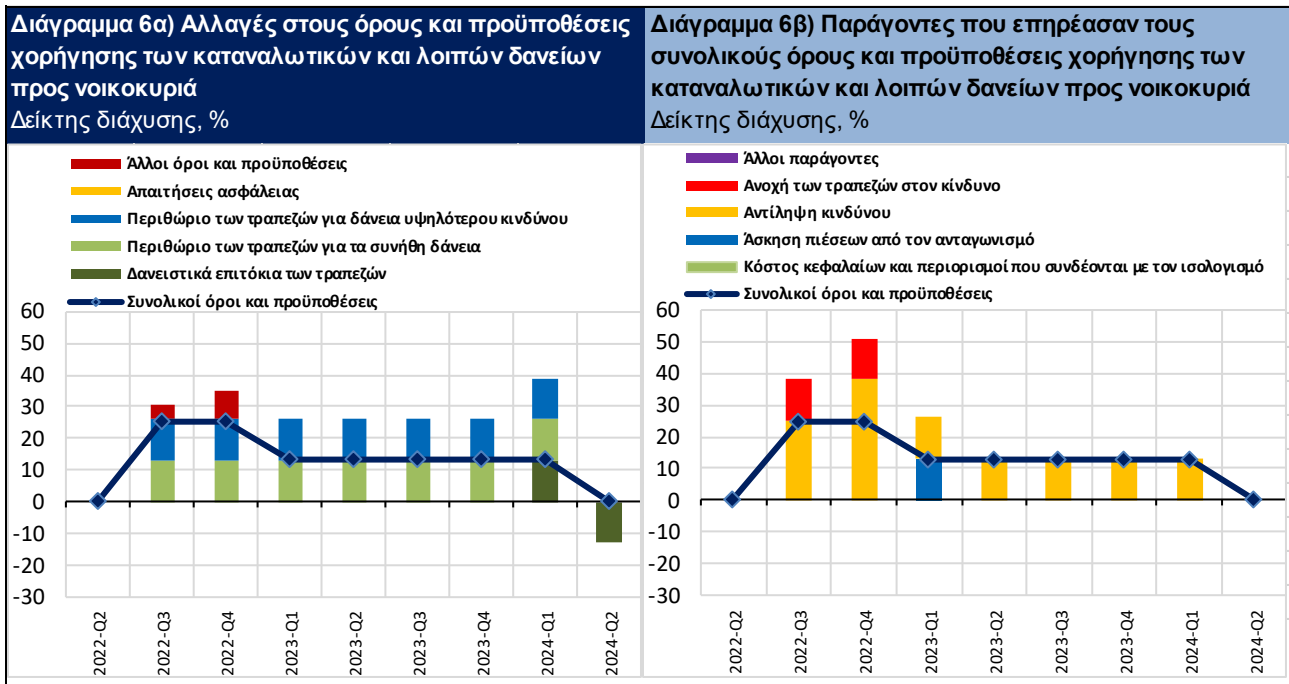
5β) «**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας". Σημειώνεται ότι οι αναλυτικοί επιμέρους παράγοντες προστέθηκαν τον Απρίλιο 2024.

Οι «**Άλλοι παράγοντες**» αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

2.2.3. Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά

Μετά από επτά συνεχόμενα τρίμηνα αυστηροποιήσεων, **οι συνολικοί όροι και προϋποθέσεις χορήγησης νέων καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά παρέμειναν αμετάβλητοι** κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, αν και καταγράφηκε μείωση στα δανειστικά επιτόκια (βλ. **Διάγραμμα 6(α)**).

Σύμφωνα με την Έρευνα, όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των εν λόγω δανείων προς νοικοκυριά είχαν ουδέτερο αντίκτυπο κατά το υπό αναφορά τρίμηνο. Όπως και για τα στεγαστικά δάνεια, η αντίληψη κινδύνου από τις τράπεζες για τα καταναλωτικά και λοιπά δάνεια παρουσιάζεται ουδέτερη κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024 έπειτα από επτά συνεχόμενα τρίμηνα κατά τα οποία καταγραφόταν αύξηση (βλ. **Διάγραμμα 6(β)**).

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

6α) Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς (αύξηση περιθωρίου = αυστηροποίηση, μείωση περιθωρίου = χαλάρωση).

«**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν: "Μέγεθος δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Σημειώνεται ότι, η επιμέρους κατηγορία "Δανειστικά επιτόκια των τραπεζών" προστέθηκε τον Απρίλιο 2024.

6β) «**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**» ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κεφάλαιο και κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας". Σημειώνεται ότι οι αναλυτικοί επιμέρους παράγοντες προστέθηκαν τον Απρίλιο 2024.

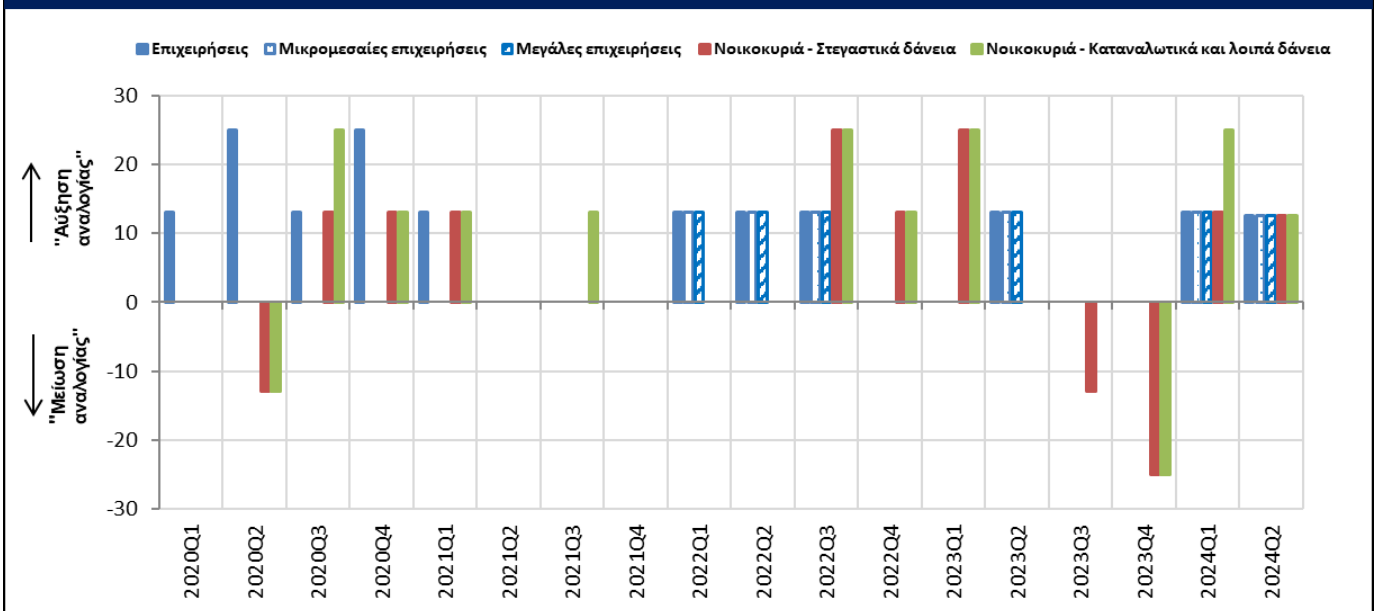
Οι «**Άλλοι παράγοντες**» αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

2.3. Απορριφθείσες αιτήσεις

Η αναλογία των αιτήσεων (επίσημων και ανεπίσημων) οι οποίες απορρίφθηκαν ως προς το σύνολο των αιτήσεων για δάνεια από επιχειρήσεις, κατέγραψε περαιτέρω αύξηση κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, τόσο για μικρομεσαίες επιχειρήσεις όσο και για μεγάλες επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 7**). Η εξέλιξη αυτή συμβαδίζει με τη συνεχιζόμενη αυστηροποίηση των κριτηρίων χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις.

Παράλληλα, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, καταγράφηκε περαιτέρω αύξηση και στην αναλογία των απορριφθέντων αιτήσεων από νοικοκυριά, τόσο για στεγαστικά δάνεια όσο και για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια, παρόλο που τα κριτήρια χορήγησης τόσο των στεγαστικών δανείων όσο και των καταναλωτικών και λοιπών δανείων κατά το τελευταίο τρίμηνο παρέμειναν αμετάβλητα (βλ. **Διάγραμμα 7**).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7 Αναλογία αιτήσεων (επίσημες και ανεπίσημες) που απορρίφθηκαν σε σχέση με όλες τις αιτήσεις δανείων στην εν λόγω κατηγορία δανείων
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Ποσοστό των αιτήσεων δανείων που απορρίφθηκαν σε σχέση με τον όγκο όλων των αιτήσεων δανείων στη συγκεκριμένη κατηγορία δανείων.

Η κατανομή κατά μέγεθος επιχείρησης προστέθηκε τον Απρίλιο του 2022.

3. Ζήτηση δανείων

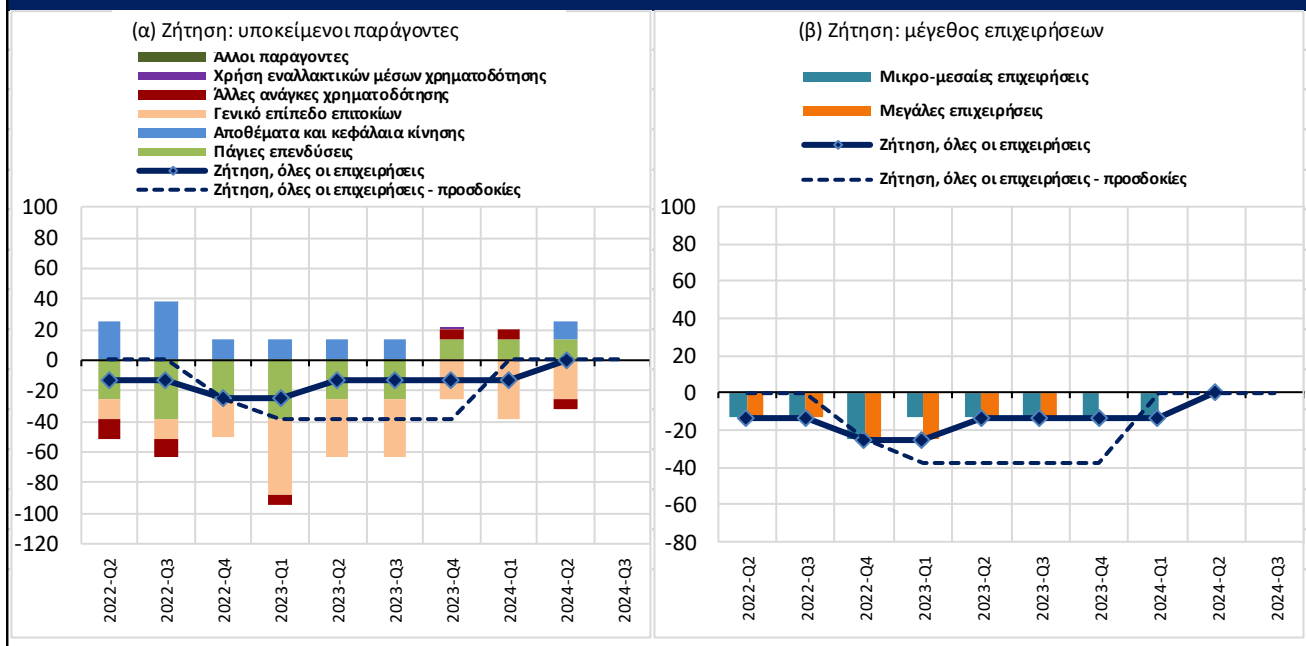
3.1. Ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, η καθαρή ζήτηση δανείων από επιχειρήσεις παρέμεινε, σε συνολικό επίπεδο, αμετάβλητη σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, εξέλιξη σύμφωνη με τις προσδοκίες των τραπεζών που καταγράφηκαν στην Έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Είναι η πρώτη φορά από το πρώτο τρίμηνο του 2022 που η ζήτηση επιχειρηματικών δανείων δεν κατέγραψε μείωση αλλά παρέμεινε σταθερή, καθώς η αρνητική επίδραση του γενικού επιπέδου των επιτοκίων και οι μειωμένες ανάγκες χρηματοδότησης συγχωνεύσεων/εξαγορών και αναδιάρθρωσεων επιχειρήσεων (μέρος των «Άλλων αναγκών χρηματοδότησης») αντισταθμίστηκαν από την αύξηση στις χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων τόσο για πάγιες επενδύσεις όσο και για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης (βλ. **Διάγραμμα 8(α)**). Σύμφωνα με την Έρευνα, η καθαρή ζήτηση δανείων από επιχειρήσεις κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024 παρέμεινε αμετάβλητη τόσο για δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όσο και προς μεγάλες επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 8(β)**).

Διάγραμμα 8 Αλλαγές στη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις:

(α) υποκείμενοι παράγοντες και (β) μέγεθος επιχειρήσεων

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνσή των αλλαγών στη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

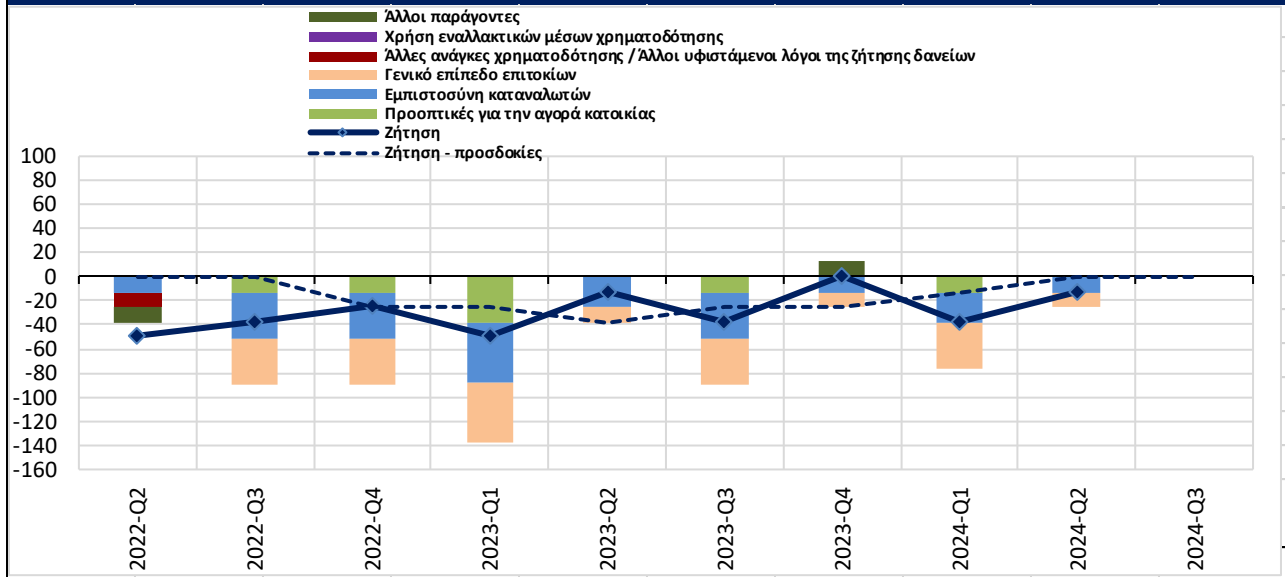
"**Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Συγχωνεύσεις ή εξαγορές και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων" και "Αναχρηματοδότηση / αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους".

"**Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Δάνεια από μη τραπεζικά ιδρύματα", "Έκδοση/εξόφληση χρεογράφων" και "Έκδοση/εξόφληση μετοχών".

3.2. Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια από νοικοκυριά συνέχισε να μειώνεται κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2024, παρά τις προσδοκίες για αμετάβλητη ζήτηση που είχαν διατυπωθεί στην Έρευνα Απριλίου 2024, αν και σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με την Έρευνα, η μείωση της ζήτησης στεγαστικών δανείων το δεύτερο τρίμηνο του 2024 αποδίδεται στο γενικό επίπεδο των επιτοκίων και στη μειωμένη εμπιστοσύνη των καταναλωτών (βλ. **Διάγραμμα 9**).

Διάγραμμα 9 Αλλαγές στη ζήτηση στεγαστικών δανείων από νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης / Άλλοι υφιστάμενοι λόγοι της ζήτησης δανείων**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Αναχρηματοδότηση/ αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους" και "Κανονιστικό και φορολογικό καθεστώς των αγορών κατοικίας".

"**Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση για αγορά κατοικίας από αποταμιεύσεις/προκαταβολή", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

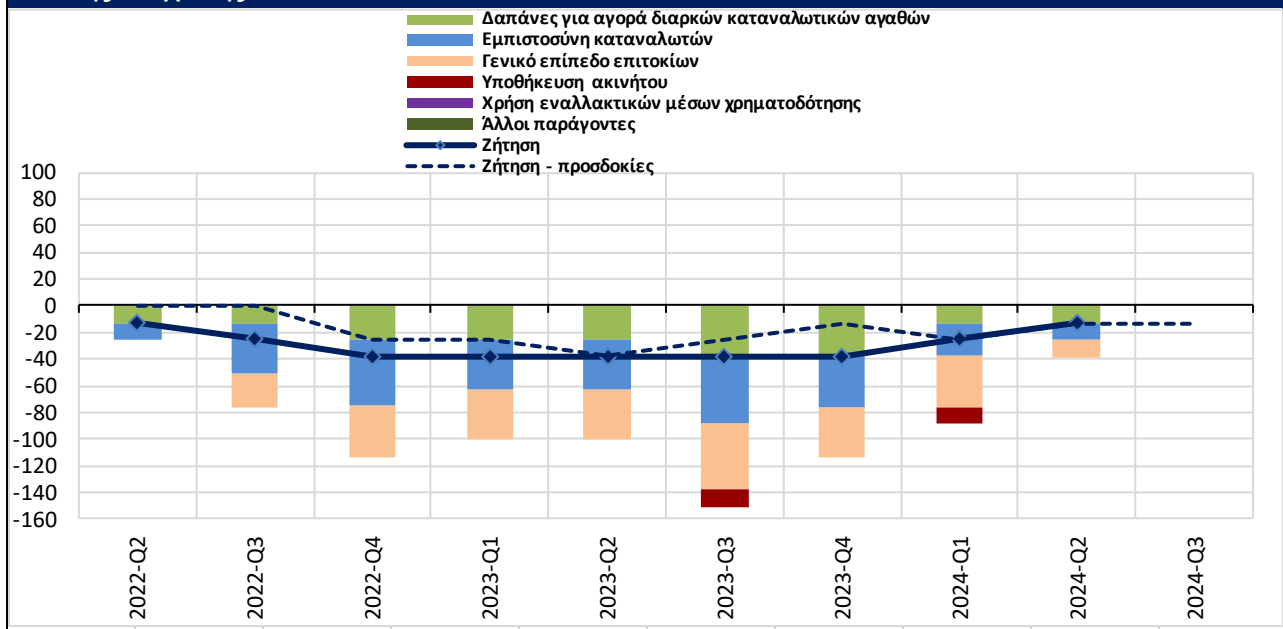
3.3. Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά συνέχισε να καταγράφει μείωση και το δεύτερο τρίμηνο του 2024, εξέλιξη σύμφωνη με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην Έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Ωστόσο σημειώνεται ότι η καθαρή μείωση ήταν μικρότερη σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα.

Σύμφωνα με την Έρευνα, το ύψος των επιτοκίων, η μειωμένη εμπιστοσύνη των καταναλωτών, και η μείωση των δαπανών για αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών συνέχισαν να επηρεάζουν αρνητικά τη ζήτηση. Οι υπόλοιποι παράγοντες παρέμειναν αμετάβλητοι (βλ. **Διάγραμμα 10**).

Διάγραμμα 10 Αλλαγές στη ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος

των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση από αποταμιεύσεις", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

"Υποθήκευση ακινήτου" αφορά τον παράγοντα "Καταναλωτικές δαπάνες οι οποίες χρηματοδοτούνται από δάνεια με προσημείωση ακινήτου".

3.4. Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των συμμετεχουσών στην Έρευνα τραπεζών για το τρίτο τρίμηνο του 2024, η καθαρή ζήτηση δανείων από επιχειρήσεις αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητη. Παράλληλα, η καθαρή ζήτηση στεγαστικών δανείων από νοικοκυριά επίσης αναμένεται να παραμείνει σταθερή ενώ για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω (βλ. **Διαγράμματα 8-10**).

4. Σημειώσεις

Η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ETX) αποτελεί μια ποιοτική έρευνα για τις τραπεζικές χορηγήσεις στη ζώνη του ευρώ και βασικός της στόχος είναι η βελτίωση της πληροφόρησης για τις συνθήκες χρηματοδότησης στη ζώνη του ευρώ. Το ερωτηματολόγιο της Έρευνας απευθύνεται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών της κάθε χώρας της ζώνης του ευρώ και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων για το δανεισμό στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Για παράδειγμα, περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν τα κριτήρια για την έγκριση των δανείων, τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων καθώς και την αξιολόγηση των τραπεζών για τις συνθήκες που επηρεάζουν τη ζήτηση των δανείων. Περαιτέρω πληροφορίες θα βρείτε στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω Έρευνας [εδώ](#).

Σημειώνεται ότι από τον Απρίλιο 2015 το ερωτηματολόγιο της ETX έχει εμπλουτιστεί με επιπρόσθετες ερωτήσεις και συνεχίζεται να εμπλουτίζεται ανά διαστήματα, με στόχο, πάντα, τη βελτιστοποίηση και την παροχή επικαιροποιημένων πληροφοριών στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων νομισματικής πολιτικής. Στα πλαίσια αυτά, δύναται επίσης να προστεθούν και συγκεκριμένες ερωτήσεις ειδικού ενδιαφέροντος για να ερευνηθούν κάποια επίκαιρα θέματα της οικονομίας. Ωστόσο, για τη διασφάλιση της ανωνυμίας των συμμετεχουσών στην Έρευνα τραπεζών, τα αποτελέσματα αυτά δεν δημοσιεύονται στην παρούσα έκθεση.

Τα αποτελέσματα της ETX, η οποία διεξήχθη τον Ιούλιο του 2024, αναφέρονται στις αλλαγές που σημειώθηκαν το δεύτερο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, και στις προσδοκίες των τραπεζών για το τρίτο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2024, όσον αφορά τα κριτήρια χορήγησης δανείων, τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων και τη ζήτηση δανείων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Τα αποτελέσματα της εν λόγω Έρευνας για την Κύπρο δεν είναι σταθμισμένα ως προς το μερίδιο αγοράς της κάθε τράπεζας που λαμβάνει μέρος στην Έρευνα, επομένως οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων έχουν την ίδια βαρύτητα. Η Έρευνα καλύπτει περίπου το 85% της αγοράς χορηγήσεων στην Κύπρο που δίνονται σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ. Για την ανάλυση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Σημειώνεται ότι ο δείκτης διάχυσης στο 0 μπορεί να υποδηλοί ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της Έρευνας βασίζονται στις απαντήσεις των τραπεζών που συμμετέχουν στην εν λόγω Έρευνα και εκφράζουν τη δική τους αντίληψη για τη χρηματοδοτική αγορά στην Κύπρο. Τα αποτελέσματα δεν αντιπροσωπεύουν αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.